

F. t. l. vedr. offentlige indsamlinger

ning, at de arrangemente, der ønskes omfattet af et forbud, er uden et reelt erhvervsmæssigt indhold, men alene har en omfordeling af værdier for øje - og oftest til fordel for en lille gruppe af professionelle bagmænd, der bevidst spekulerer i at rette spillene mod uerfarne unge, finder Justitsministeriet det ubetænkeligt at forbyde spillene.

Forbudet mod pyramidespil foreslås indsat i indsamlingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 623 af 15. september 1986. Pyramidespil vil typisk have karakter af pengeindsamlinger. Bestemmelserne om pyramidespil indsættes imidlertid i et særligt kapitel i indsamlingsloven bl.a. for at understrege, at det ikke er afgørende for forbudet, om der foreligger et arrangement, som kan karakteriseres som en indsamling.

2. Andre landes lovgivning

Et forbud mod pyramidespil vil harmonere med retsstillingen i de øvrige nordiske lande.

I Norge indeholder lotteriloven således et forbud mod at oprette eller deltage i pyramidespil, lykkekæder, kædeforretninger eller lignende tiltag, hvor penge eller andre værdier efterhånden omsættes inden for en ubestemt kreds af personer. Strafferammen går op til 3 års fængsel.

Også i Sverige er reglerne indsat i lotteriloven, hvorefter der ikke kan gives tilladelse til kædebrevsspil og lignende spil. Kædebrevsspil defineres i loven som et spil, hvor gevinstmuligheden hovedsagligt beror på antallet af deltagere, som efterhånden indtræder i spillet. Strafferammen går under skærpene omstændigheder op til 2 års fængsel. Udbydelse af pyramidespil er endvidere af domstolene blevet bedømt som en overtrædelse af straffelovens bestemmelser om dobbleri og groft dobbleri, hvor strafferammen går op til 4 års fængsel.

Pyramidespil er i Finland omfattet af indsamlingsloven, hvorefter det er forbudt at fremme og deltage i indsamling af penge ved hjælp af kædebreve eller lignende, hvor deltagerne bliver lovet en del af de indsamlede penge eller en anden økonomisk fordel. Strafferammen går op til fængsel i 6 måneder.

Justitsministeriet har desuden indhentet oplysninger om retstilstanden i Tyskland og i Østrig. I Østrig har en konkret sag for nylig givet anledning til en ændring af lovgivningen. Efter den østrigske straffelov straffes den, der starter, organiserer eller i øvrigt i vindingsøjemed udbreder pyramidespil, under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 3 år.

I Tyskland er udbydelsen af pyramidespil med central udbyttefordeling strafbar efter lov om illoyal konkurrence (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb),

såfremt udbyderen søger erhverv derved. Strafferammen går op til fængsel i 2 år.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget rummer to elementer: Dels et forbud mod pyramidespil, dels en bestemmelse om strafansvar for den, der udbyder pyramidespil.

3.1. Forbudets rækkevidde

Pyramidespil defineres i forslaget som »et pyramidisk opbygget arrangement,

- 1) hvor deltagelse kræver indskud af penge eller andre økonomiske værdier,
- 2) hvor deltagerne stilles mulighed for økonomisk vinding i udsigt, og
- 3) hvor en sådan vinding hovedsageligt hidrører fra indskud fra deltagere, der efterhånden indtræder i arrangementet.«

Forbudet mod pyramidespil er således rettet mod arrangemente, hvor det centrale er, at der løbende indtræder nye medlemmer, og hvor det, man reelt opnår ved indbetaling af sit indskud, er retten til at hverve nye medlemmer, jf. ovenfor under punkt 1.

Traditionelle kædebrevsarrangementer vil være omfattet af forbudet mod pyramidespil. Justitsministeriet har på den baggrund overvejet, om bestemmelsen i indsamlingslovens § 2, 2. pkt., hvorefter indsamling ved anvendelse af kædebreve ikke må finde sted, bør ophæves som overflødig. Det er Justitsministeriets opfattelse, at denne indsamlingsform er uheldig, selv om betingelserne for at anvende den nye bestemmelse i § 5 a ikke måtte være opfyldt, f.eks. fordi der ikke stilles økonomisk vinding i udsigt. Bestemmelsen foreslås derfor opretholdt. Kan et kædebrevsarrangement henføres til den nye bestemmelse i § 5 a, forudsættes det, at der alene straffes efter denne bestemmelse.

Udenfor det område, som tilsigtes reguleret af lovforslaget, falder pyramidisk opbyggede salgsorganisationer. Systemerne betegnes ofte som Multi Level Marketingssystemer (MLM) eller Network Marketing (NM). Sådanne systemer er karakteriseret ved et pyramidisk opbygget forhandler-net, hvor de enkelte forhandlere - udover eventuelt direkte salg - opnår provision af de nedre forhandlerleds omsætning. På denne måde opfordres deltagerne til at skaffe nye medlemmer, hvorved pyramiden vokser. Pyramidestrukturen er i disse tilfælde fundamentet for selve arrangementet, men er ikke den primære årsag til indtjeningen.

Det er ikke med denne afgrænsning, hvorefter de pyramidiske opbyggede salgsorganisationer holdes uden for lovforslaget, tilsigtet at tage stilling til regu-